

บทที่ 1

บทนำ

ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา

ภารกิจของสำนักงานปลัดกระทรวงกลาโหม ตามพระราชบัญญัติการจัดระเบียบราชการกระทรวงกลาโหม พ.ศ. 2551 มาตรา 13 กำหนดให้สำนักงานปลัดกระทรวงกลาโหมมีหน้าที่เกี่ยวกับงานนโยบายและยุทธศาสตร์ งานราชการประจำทั่วไปของกระทรวงและราชการส่วนหนึ่งส่วนใดของกระทรวงซึ่งมิได้ กำหนดให้เป็นหน้าที่ของส่วนราชการอื่นใด มีปลัดกระทรวงกลาโหมเป็นผู้บังคับบัญชารับผิดชอบการปฏิบัติงานของสำนักงานปลัดกระทรวงกลาโหม สนับสนุนการดำเนินการตามนโยบายรัฐมนตรีนโยบายการกระทรวงกลาโหม รัฐบาล และคณะรักษาความสงบแห่งชาติอย่างมีเอกภาพ โดยสานงานที่มีอยู่เดิม พัฒนา ปรับปรุง และจัดระเบียบทุกด้านในงบประมาณ พ.ศ. 2562 พัฒนาและสร้างสรรค์การปฏิบัติงานในความรับผิดชอบ เพื่อขับเคลื่อนหน่วยงานไปสู่เป้าหมาย ที่กำหนด ในงบประมาณ พ.ศ. 2563 รวมถึงร่วมเสริมสร้างและแบ่งปันความก้าวหน้าของ สำนักงานปลัดกระทรวงกลาโหม ในการกำกับการดำเนินการตามกรอบนโยบาย และสร้างภาพลักษณ์ที่ดี ของสำนักงานปลัดกระทรวงกลาโหมให้เป็นที่ยอมรับ มีเกียรติและศักดิ์ศรีเป็นที่เชื่อถือ เชื่อมั่น สรรพทาแก่หน่วยงานทั้งภายในและภายนอกกระทรวงกลาโหมในทุกด้านอย่างมั่นคง ยั่งยืน ทั้งนี้ ได้กำหนดคคิพจน์ของปลัดกระทรวงกลาโหม “ทำเพื่อตัว อยู่แก่สันลม ทำเพื่อสังคม อยู่คู่ฟ้าดิน” รวมทั้งทิศทางการพัฒนาสำนักงานปลัดกระทรวงกลาโหมในระยะเวลา 3 ปี กล่าวคือ ปรับปรุงและจัดระเบียบในปีแรก การพัฒนาและสร้างสรรค์ในปีที่สอง และการเสริมสร้างเพื่อความมั่นคงและยั่งยืนในปีที่สาม เพื่อสร้างความเข้าใจซึ่งกันและกัน รับทราบเจตนารมณ์และแนวทางปฏิบัติงานของปลัดกระทรวงกลาโหม ตลอดจนความตั้งใจในการพัฒนาขับเคลื่อนสำนักงานปลัดกระทรวงกลาโหมให้เป็นไป ในแนวทางเดียวกัน ด้วยความจงรักภักดีต่อสถาบันพระมหากษัตริย์ปฏิบัติหน้าที่อย่างเต็มกำลังความสามารถ ด้วยความทุ่มเท เสียสละ คำนึงถึงประโยชน์ส่วนรวมของสำนักงานปลัดกระทรวงกลาโหมมากกว่าส่วนอื่น โดยมีงานหลักที่ต้องร่วมกันดำเนินการ แบ่งเป็น 5 กลุ่ม ดังนี้

1. การยึดมั่นในสถาบันพระมหากษัตริย์
2. การดำเนินการตามนโยบายของรัฐบาล และคณะรักษาความสงบแห่งชาติ
3. การดำเนินการตามนโยบายของรัฐมนตรีนโยบายการกระทรวงกลาโหม

4. การปฏิบัติภารกิจตามความรับผิดชอบของสำนักงานปลัดกระทรวงกลาโหม

5. การดำเนินการอื่น ๆ

จะเห็นได้ว่าหลักการทำงานของสำนักงานปลัดกระทรวงกลาโหมนั้น เป็นดั่งหน่วยสนับสนุนของกองทัพบก กองทัพเรือ และกองทัพอากาศ ซึ่งที่หน่วยงานนั้นขึ้นตรงกับกระทรวงกลาโหม ที่มีภารกิจหลักคือปกป้องอธิปไตยของประเทศ รักษาความสงบเรียบร้อย และการปฏิบัติภารกิจอื่น ๆ ของกระทรวงที่ไม่ใช่ภารกิจทางด้านสงคราม

ทรัพยากรในการบริหารงานวิชาทฤษฎีรัฐประศาสนศาสตร์ มหาวิทยาลัยบูรพา (ดิน ปรัชญพฤทธิ, 2542, หน้า 87) มีองค์ประกอบที่สำคัญคือ คน วัสดุ การจัดการ เงิน วิธีการปฏิบัติงาน ตลาด และเวลา เมื่อพิจารณาแล้วจะเห็นว่า คนคือทรัพยากรในการบริหารที่มีความสำคัญที่สุด เพราะคนมีสมองสติปัญญา มีความรู้สึนึกคิด และคนเป็นผู้ใช้ทรัพยากรต่าง ๆ ในการบริหารงานอย่างเป็นระบบและบูรณาการเพื่อให้บรรลุความสำเร็จของงานตามเป้าหมายและวัตถุประสงค์ที่กำหนดไว้ เนื่องจากกระแสการเปลี่ยนแปลงของโลกรวมทั้งกระแสเปลี่ยนแปลงการปฏิรูปการเมือง รัฐบาลมุ่งเน้นพัฒนาทรัพยากรคนเป็นหลักจึงได้บรรลุไว้ในแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติมาโดยลำดับ เพื่อให้คนหรือประชาชนมีคุณภาพชีวิตที่ดี มีความรู้ความสามารถ และเป็นกำลังสำคัญในการพัฒนาประเทศให้เจริญก้าวหน้าต่อไป

โรงงานอุตสาหกรรมเปิดทหาร สังกัดสำนักงานปลัดกระทรวงกลาโหม เล็งเห็นความสำคัญในเรื่องแรงจูงใจในการปฏิบัติงานของข้าราชการทุกระดับ จึงได้กำหนดให้เป็นงานในหน้าที่หลักของแผนกกำลังพลของทุกระดับหน่วยในการพัฒนาและจูงใจกำลังพลในทุกสถานการณ์ จึงจำเป็นต้องทำการสำรวจแรงจูงใจ สิ่งเหล่านี้เป็นปัจจัยสำคัญที่จะส่งเสริม และสนับสนุนให้บุคลากรมีแรงจูงใจในการปฏิบัติงานให้บรรลุเป้าหมายและมุ่งมั่นที่จะสร้างผลงานที่เป็นเลิศ จึงให้ความสำคัญกับบุคลากรและถือว่าบุคลากรทุกคนมีค่าต่อหน่วยงาน การรักษามูลค่าคนไว้ นั้น เป็นเรื่องสำคัญที่ผู้บังคับบัญชาต้องให้ความสนใจ และจะได้นำผลการสำรวจดังกล่าวไปใช้ในการพัฒนาการบริหารงานให้มีความเหมาะสมและมีประสิทธิภาพ โดยการสร้างให้บุคลากรมีทัศนคติที่ดี ฟุ้งพอใจในการทำงาน ซึ่งส่งผลให้บุคลากรทุ่มเทความรู้ ทักษะและมีพฤติกรรมที่ดีในการทำงานโดยมุ่งมั่นทุ่มเทให้กับงาน บรรลุตามเป้าหมาย และส่งเสริมสนับสนุนหน่วยงานให้ประสบความสำเร็จและบรรลุเป้าหมายที่หน่วยกำหนด

วัตถุประสงค์ในการวิจัย

1. เพื่อศึกษาแรงจูงใจในการปฏิบัติงานของบุคลากร โรงงานวัดตระเบิดทหาร
2. เพื่อเปรียบเทียบแรงจูงใจในการปฏิบัติงานของบุคลากร โรงงานวัดตระเบิดทหาร
จำแนกตามเพศ อายุ ระดับการศึกษา ตำแหน่งหน้าที่ อัตราเงินเดือน และกองที่สังกัด

ความสำคัญของการวิจัย

1. เพื่อใช้เป็นข้อมูลเพื่อพัฒนาบุคลากร โรงงานวัดตระเบิดทหาร
2. เพื่อหาวิธีและแนวทางที่เหมาะสมในการปฏิบัติงานของบุคลากร โรงงานวัดตระเบิด

ทหาร

ขอบเขตของการวิจัย

ในการวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยได้กำหนดขอบเขตของประชากร กลุ่มตัวอย่าง และตัวแปรที่ศึกษาสำหรับการวิจัยดังต่อไปนี้

1. ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

ประชากร ในการวิจัยครั้งนี้ประชากร คือ บุคลากร โรงงานวัดตระเบิดทหาร แผนกโรงงาน
การซ่อมและสนับสนุน จำนวน 50 คน

2. ตัวแปรที่ใช้ในการศึกษา

ตัวแปรที่ใช้ในการศึกษานี้ ประกอบด้วยตัวแปรอิสระและตัวแปรตาม ดังต่อไปนี้

1. ตัวแปรอิสระ (Independent Variables) ได้แก่ สถานภาพส่วนบุคคลของบุคลากร
โรงงานวัดตระเบิดทหาร ซึ่งจำแนกเป็น

1.1 เพศ

1.1.1 ชาย

1.1.2 หญิง

1.2 อายุ

1.3 ระดับการศึกษา

1.3.1 ต่ำกว่าปริญญาตรี

1.3.2 ปริญญาตรีหรือเทียบเท่า

1.3.3 สูงกว่าปริญญาตรี

1.4 ตำแหน่งหน้าที่

1.4.1 นายทหารชั้นสัญญาบัตร

1.4.2 นายทหารชั้นประทวน

1.4.3 ลูกจ้างประจำ

1.4.4 พนักงานราชการ

1.5 เงินเดือน

1.6 ส่วนที่สังกัด

1.6.1 ส่วนบังคับการ โรงงานการซ่อมและสนับสนุน

1.6.2 ส่วนไฟฟ้าและเครื่องวัด

1.6.3 ส่วนเครื่องทำความเย็นและอัดอากาศ

1.6.4 ส่วนซ่อมบำรุง

1.6.5 ส่วนโรงผลิตน้ำ

1.6.6 ส่วนเครื่องกำเนิดไอน้ำ

2. ตัวแปรตาม (Dependent Variables) ได้แก่ ระดับแรงงูใจในการปฏิบัติงานของบุคลากร
โรงงานวัตถุระเบิดทหาร โดยทำการศึกษา 5 ด้าน ประกอบด้วย

2.1 ลักษณะของงาน

2.2 ความรับผิดชอบในหน้าที่การงาน

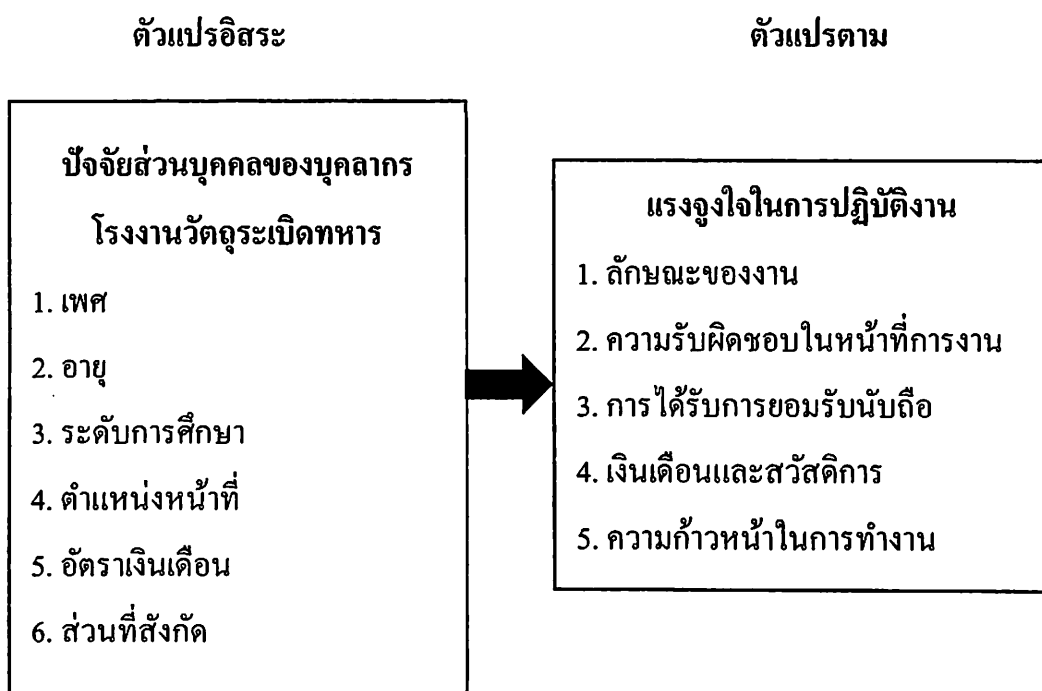
2.3 การได้รับการยอมรับนับถือ

2.4 เงินเดือนและสวัสดิการ

2.5 ความก้าวหน้าในการทำงาน

กรอบแนวคิดในการวิจัย

จากการกำหนดตัวแปรอิสระและตัวแปรตาม ที่กล่าวมาข้างต้น ผู้ศึกษาวิจัย ได้ประยุกต์
มาจากแนวคิดทฤษฎีความต้องการสองปัจจัยของเฮร์ซเบิร์ก (Herzberg, 1959, pp.57-83)
มากำหนดแนวคิดของการวิจัย ดังภาพประกอบที่ 1

ภาพประกอบที่ 1 แสดงกรอบแนวคิดในการศึกษา

สมมติฐานการวิจัย

บุคลากรโรงงานวัดตระเบิดทหาร มีแรงจูงใจในการปฏิบัติงานแตกต่างกัน เมื่อจำแนกตาม เพศ อายุ ระดับการศึกษา ตำแหน่งหน้าที่ อัตราเงินเดือน และกองที่สังกัด

นิยามศัพท์เฉพาะ

ผู้บังคับบัญชา หมายถึง ผู้อำนวยการ โรงงานวัดตระเบิดทหาร กรมการอุตสาหกรรมทหาร ศูนย์การอุตสาหกรรมป้องกันประเทศและพลังงานทหาร

บุคลากรโรงงานวัดตระเบิดทหาร หมายถึง นายทหารชั้นสัญญาบัตร นายทหารชั้นประทวน พนักงานราชการ และลูกจ้างประจำ ในโรงงานวัดตระเบิดทหาร

แรงจูงใจ หมายถึง ความรู้สึกที่ดีของบุคลากร โรงงานวัดตระเบิดทหาร ที่มีต่องานที่ทำอยู่ ความรู้สึกที่เกิดขึ้นจากการได้รับการตอบสนองทั้งทางด้านร่างกายและจิตใจ ซึ่งมาจากปัจจัยหรือองค์ประกอบต่าง ๆ ในการปฏิบัติงาน ได้แก่ ลักษณะของงาน ความรับผิดชอบในหน้าที่การงาน การได้รับการยอมรับนับถือ เงินเดือนและสวัสดิการ ความก้าวหน้าในการทำงาน ปัจจัยและองค์ประกอบเหล่านี้สนองความต้องการของแต่ละบุคคลได้อย่างเหมาะสมทั้งทางร่างกายและจิตใจ

การได้รับการยอมรับนับถือ หมายถึง ความรู้สึกยอมรับ ยกย่องจากการทำงานจากผู้ร่วมงาน ผู้บังคับบัญชาได้รับมอบหมายงานที่มีความสำคัญจากผู้บังคับบัญชา และการได้รับความไว้วางใจจากเพื่อนร่วมงาน

ความก้าวหน้าในการทำงาน หมายถึง การที่บุคลากรได้รับการสนับสนุนจากผู้บังคับบัญชา ทั้งในด้านการเลื่อนระดับตำแหน่ง ได้รับการสนับสนุนให้ได้รับการศึกษา อบรมคุณงาน ทำให้บุคลากรรู้สึกว่าคุณค่าต่อหน่วยงาน ซึ่งส่งผลทำให้การทำงานมีประสิทธิภาพและเกิดแรงจูงใจในการปฏิบัติงาน

เงินเดือนและสวัสดิการ หมายถึง เงินเดือน ค่าจ้าง ค่าตอบแทนต่าง ๆ บำเหน็จ บำนาญ รวมถึงสิทธิประโยชน์ต่าง ๆ ที่บุคลากรได้รับจากหน่วยงานมีบทบาทสำคัญต่อความพึงพอใจในการปฏิบัติงานของบุคลากร โรงงานวัดถูระเบิดทหาร

ความรับผิดชอบในหน้าที่การงาน หมายถึง ภาระหน้าที่สิ่งที่ได้รับผิดชอบ การมอบหมายงาน โอกาส ความเหมาะสม ความครบถ้วน ความสามารถปฏิบัติงานที่รับผิดชอบ การได้รับมอบหมายอำนาจหน้าที่ ความรับผิดชอบในตำแหน่งหน้าที่ชัดเจน ความรับผิดชอบต่อการตัดสินใจและการกระทำ

ลักษณะของงาน หมายถึง งานที่ตรงกับความรู้ความสามารถ งานที่ทำมีความสำคัญต่อการดำเนินงานของหน่วยงาน มีความท้าทาย เป็นงานที่ชอบ ปริมาณงานที่รับผิดชอบมีความเหมาะสมและมีความเป็นอิสระในการทำงาน